

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za en mesec 1 gid. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gid., za pol leta 6 gid., za četrt leta 3 gid., za en mesec 1 gid. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gid. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Klasične prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trispotna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr. če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 161.

V Ljubljani, v sredo 16. julija 1890.

Letnik XVIII.

„Pro patria“ in talijansko vseučilišče v Trstu.

Društvo „Pro patria“ ima dvostruko svrhu: da obrani talijansko narodnost proti nemškemu navalu in da se protivi pravičnim željam in zahtevam Hrvatov in Slovencev proti talijanskej ali lahonskej premoči.

Prva svrha teh društev je sveta, druga pa je mrzka in proti njej se je treba vzdigniti Slovenom z vso odločnostjo. Sicer je društvo sv. Cirila in Metoda začelo delovati precej uspešno v Trstu in Gorici, ali premalo ima sredstev za tako podjetje. Potrebno bi tedaj bilo, da se pridružijo temu društvu tudi Hrvati v Istri in ostalem Primorju, kajti le z združenimi močmi bi mogli doseči sčasoma svoj cilj, ki je Slovence in Hrvatom v teh pokrajinah isti, namreč da se oslobodé lahonske nadmoči. Hrvatom ni treba posebnega društva zato, nego naj se oklenejo slovenskega, pa bode delovanje tem uspešnejše. V družbi je moč. In ko bomo imeli podružnice sv. Cirila in Metoda razsejane od Trsta do Pulja ter dalje do Reke, odbijali bomo tem laglje vsak napad od lahonske strani.

„Pro patria“ pa se trudi v novejšem času na vse kriplje, da izposluje Talijanom samostalno vseučilišče v Trstu. Osvedočeni smo, da bi Trst za tako vseučilišče zahteval največje žrtve in talijanski poslanci so v tem pogledu na Dunaju že večkrat povzdignili svoj glas, in skoraj ne zastoj. Znano je, da je odgovor Gaučev na zahteve talijanskih poslancev bil precej povoljen ter celó zadovoljil talijansko časopisje, kar mnogo pomeni.

So mnogi med nami, ki mislijo, da vlada ne bode nikdar dovolila vstanovit v Trstu talijansko vseučilišče. Mi nismo tega mnenja, nego mislimo, da bi vlada Talijanom to željo gotovo poprej izpolnila nego nam Slovenom, ko bi kaj takega zahtevali; zatoraj pa je dolžnost Hrvatov in Slovencev,

Slovanov sploh, da poskrbimo za to, da se kaj takega ne zgodi.

Mi smo pravični, pa privoščimo Talijanom vseučilišče, ali ravno tako odločno zahtevamo, da ga dobimo tudi mi, saj nas je vendar trikrat več nego Talijanov v Avstriji. Koliko je bilo krika po nemških časopisih, ko so zahtevali Slovenci svoje vseučilišče v Ljubljani, a zdaj jim je prav, ko Talijani zahtevajo svoje v Trstu, čeravno imajo v Inostu talijanske oddelke, ki zadovoljavajo vsem potrebam, dočim noče vlada niti čuti o slovenskih zahtevah za take oddelke na graškem vseučilišču. In Hrvati iz Istre in Dalmacije se odvrtačo od vseučilišča zagrebškega s tem, da jim ne dajejo podpore, če mislijo v Zagrebu študirati in pa da jim ne priznavajo svedočbe tega vseučilišča, in to vse po njihovi trditvi iz državnih razlogov, katerih pa po našem mnenju v resnici ni, nego se to prakticira samo zato, ker je to vseučilišče slovansko, a Slovenu se ne sme dati ono, kar drugim narodom.

To vprašanje vseučiliščno je za nas Slovence in Hrvate tako važno, da bi se morali z njim kaj več baviti, nego smo to do zdaj storili. Potrebno je, da se o tej zadevi zedinijo slovenski in hrvatski poslanci na državnem zboru na Dunaju ter se tukaj energično zavzamejo, da se tudi nam Slovanom meri po istej meri, kakor drugim narodom. Brez odločnosti ne dosežemo nikdar nič. Najpoprej bi priporočil našim poslancem, da mislijo že zdaj, kako da dobimo slovenske višje gimnazije, kar bi se moralo že s prihodnjim šolskim letom zgoditi, zakaj to, kar smo dosegli zdaj, je le polovičarsko delo. Podpirati moramo pa posebno isterske-hrvatske poslance v njihovem zahtevanju za vstanovitev saj ene hrvatske gimnazije v Istri. Ko bi se naučna uprava izgovarjala, da nima za to učiteljskih sil in knjig, treba jej je dokazati, da to ne stoji, kajti Hrvati imajo tudi za višje gimnazije dovolj dobrih šolskih knjig, a Slovenci bi jih izdelali hitro, samo

da nam se dadó višje slovenske gimnazije. Zahtevamo enkrat odločno, kar nam pripada, kajti z našo oportunistično politikom ne bomo nikdar dosegli našega cilja. Prvi korak do našega vseučilišča pa so slovenske gimnazije, in te moramo dobiti na vsak način, to naj bo naše geslo.

Če se Talijani potegujejo že za svoje samostalno vseučilišče, kako se ne bi mi za naše slovenske gimnazije in realke in potem tudi za svoje vseučilišče. Pred postavom smo vsi enaki, pa ako vlada Tsaffejeva v teh bitnih národnih vprašanjih in zahtevah nam ne popusti, zakaj bi jo potem podpirali? Do zdaj smo že zadosti prosili in dosti resolucij sklenili, ter vse, kar imamo, skoraj le kot nekakšno milost od vlade sprejeli, zdaj je pa čas, da zahtevamo naše tako odločno, kakor drugi, in verujte mi, ni dvombe, da bomo gotovo dobili, kar bomo zahtevali. Brez odločnosti, kakor do zdaj, bode ostalo pa vse pri starem. —a.

Ravnikarjeva slavnost na Vačah.

(Govor g. L. Svetca.)

Dragi Slovenci!

Mi smo se danes tukaj zbrali, da se spominjamo moža, ki je nam vsem v čast in ponos, ki je naš velik dobrotnik, pa tudi za vse čase posnemanja vreden vzgled, kako naj se spolnujejo dolžnosti do Boga, do bližnjega in do svoje domovine.

Ta mož blaženega spomina je rajni gosp. M. Ravnikar, škof tržaški in koprski, rojen od ubogih kmetskih starišev tukaj na Vačah 20. septembra 1776. l., umrl v Trstu 20. novembra 1845. l. v 70. letu svoje starosti.

Čas mi ne dopušča, da bi Vam natančno opisal njegovo življenje, ampak Vam podam le nekoliko črtic, iz katerih lahko posnamete, katere lastnosti so priprostega kmetskega sina povzdignile tako visoko in zakaj smo mu mi dolžni neprestano hvaležnost in naše največe spoštovanje.

LISTEK.

Na poljskem Pantheonu.

Pesniki so pravi proroki svojega naroda; oni nam s prstom kažejo sveto deželo, koje vidijo duševnim očesom. Oni naredu predočujejo žalostno pošastnost na tem svetu, da mu razvedró tužno sedanjost in da ga s tem kličejo k marljivemu delovanju, k delovanju, ki se ne boji krvavih borb, ni znoja na čelu, ako se mora sam dokopati do boljše prihodnosti in srečne bodočnosti. Proroki zbirajo staro in mlado v jedno družbo, da vsi čujejo besede božjega angelja, koji je svari, ako se prepusté grdi malomarnosti, ter je hvali in pozivlje k vztrajnosti, ako so pojmlili izvrševati svoje svete dolžnosti. Srečen narod, ki sluša glas svojih angeljev in jim sledi hitrim korakom!

„Stara zibelj govornice „pospolité“ (t. j. Poljske), grad kraljev in junakov, Rim slovanski!“ tako je nazivljaj Adam Mickiewicz Krakov s kraljevskim Wawelom.

In po vsej pravici ga je tako nazivljaj. Vsi veliki narodni spomini, bodisi radostni, bodisi srce pretresujoči, vežejo srca poljska h Krakovu in tu pred vsem k Wawelu, onim velespomniškim krajem, koji se slikovito dizajo nad hitrim tokom hladne

Visle in na kojih se je vršil važen odlomek povestnice poljskega naroda. Ti kraji bili so minole dni središče mislij in čutov vse Poljske, ko so v sveti naročaj rodne zemlje položili telesne ostanke največjega izmed pesnikov poljskih: Adama Mickiewicza.

Založenje Wawela pohaja iz pradavne, bajne dóbe. Starodavne poljske pravljice pripovedujejo, da je na dnú gore, na koji Wawel štrli, v globoki otlini bival zmaj, poguben vsemu okolišu. Krakuš, prvi poljski knez, ga je ugonobil, dal mu je požreti s žveplom napolnjenega kozliča, in na to je zgradil na gori, raz koje je čarobni, prekrasni razgled po okolici, stolni svoj grad.

Prvikrat se imenuje Wawel v povestnici leta 1265. Tedaj je Boleslav Sramežljivi grad znatno razširil in ga obdal s prvo gradbo, za njim je pa Vaclav, češki in poljski kralj, okoli Wawela prizidal visoko ozidje. Od prvotnega Wawela do današnjega dné ni ostalo družega, nego stolna cerkev. Vse drugo je uničeno.

Prvikrat je bil grad razdejan po strašnem požaru, in leta 1500 zgradil ga je znova poljski kralj Kazimir Veliki in deloma i kralj Sigmund I. V dóbi upadka Poljske, leta 1792, je znova zeló poškodovaj grad ogenj.

Sedanji Wawel obstoji iz kraljevske palače in k ojej spadajočih poslopj za bivšo kraljevsko po-

kladnico ali zakladnico, za deželni arhiv, iz viteških dvoran, nekdanje ječe itd., in prekrasne stolne cerkve. Grad ima dva velika prostorna dvora.

Obraz, kakoršnega nam predočuje dandanes Wawel, je obraz — prošlosti. Kamor so nekđaj bojzljivo prihajala odposlanstva daljnih držav in narodov, kjer je nekoč vladal lesk kraljevske sijajnosti, kjer se je ponašal baržun in krželec, kjer so drgetale po tlaku dragocene karabele, — po teh dvorih in hodnikih danes stopajo odmerjenih korakov vojaške straže. Časa zob, ki vse zglóje, premenil je bivšo stolnico poljskih kraljev v — vojašnice.

In vendar Vam iz vsake pedi svete te zemlje veje dih povestnice, in davna stoletja pošiljajo Vam bratske svoje pozdrave! Glej, tu v tej dvorani, oj, kako rada je sanjala slična kraljica Jadviga, tam v oni dolnji dvorani prominol je, dvignivši narod svoj na stopinjo nedosežne slave, kralj Kazimir Veliki. Vsako mesto spominja Vas radostne ali tožne strani poljske povestnice.

Največja dragocenost Wawela je pa stolna cerkev sv. Vaclava. Zgrajena je bila v sedanji podobi leta 1359 od krakovskega škofa Nankiera v gotičkem slogu tik francoske stolne cerkve. Hram ima tri stolpe, dva v pročelji, tretjega na severni strani. V tem visi največji zvon Poljske, od poljskih pesnikov nebrojno opevani „Sigmund“; za kolibanje zvona treba osem ljudij. Nobena cerkev v Poljski ni tako

To je njegovo lepo in pošteno vedenje, pridnost in delavnost, ter živa ljubezen do bližnjega in do naroda svojega.

S pridnostjo in lepim vedenjem se je prikupil bistroumni deček tedanjemu kapelanu J. Stendler-ju na Vačah tako, da ta ni nehal pregovarjati njegovih starišev, da so ga dali, čeravno neradi v šolo v Ljubljano. Ondi se mu je od konca slabo godilo in moral je nekaterikrat lačen biti. Kako je pa pri vsem tem deček pošten bil, naj Vam povem jeden primer. Nekega dne ni bilo pravega kosila. Lačen je bil, pa v žepu nobenega krajcarja. Prisiljen od lakote gré k neki kruharici in jo prosi, naj mu dá jedno bigo (takšen krub) na upanje, kadar oče pridejo v Ljubljano, da bo gotovo plačal. Ona, čeravno ga ni poznala, mu upa in res, kakor on dobi od očeta denar, teče h kruharici in hoče plačati. Tej je bilo pa pošteno vedenje mladega šolarčka tako všeč, da ni hotela denarja vzeti, ampak mu ga je podarila. On je bil pa za to dobroto tudi hvaležen ter jo je pozneje njenemu sinu, ko je ta prišel na gimnazijo, obilno povrnil. V šoli se je lepo obnašal in tako pridno učil, da je bil kmalu jeden prvih. On svojih lepih darov od Boga — svojega talenta — ni zakopal, ampak obrnil v to, da si je pridobil velik zaklad znanja in vednosti sebi in človeštvu v korist. Ker je zaradi tega po pravici slovel, vzame ga, ko je bil še v šolah, tedanji deželni načelnik grof Jurij Hohenwart v svojo hišo za odgojitelja svojim otrokom. Tako je bil z vsem potrebnim preskrbljen. Ko je dovršil srednje šole, vstopil je v duhovniško semenišče, kjer se je zopet tako vrlo obnašal, da, ko je bila služba profesorja za pravoverstvo (dogmatiko) izpraznena, imeli so njega za najspodobnejšega za to službo. Ker pa še ni bil za mašnika posvečen, dovolili so mu tretje in četrto leto bogoslovja izdelati v jednom letu in ko je bil v tretjem letu za mašnika posvečen, postane precej tudi profesor bogoslovja in ob jednem semeniški vodja v Ljubljani. Kmalu potem postane tudi profesor na liceji, kar je zdaj 7. in 8. šola in pozneje celó ravnatelj teh šol.

Tako je dosegel s svojimi vrlinami trdno stopnjo v državi in v človeški družbi. Od tod se je širila slava njegovega imena, pa tudi blagi vspehi njegovega marljivega trudapolnega delovanja za občno blaginjo. To tudi na najvišjem mestu ni ostalo skrito, on postane zgodaj, t. j. že leta 1817. korar v Ljubljani in leta 1827. ga pokliče cesar zoper njegovo voljo za pravega svetovalca k namestništvu ali deželni vladi v Trst in leta 1830. ga imenuje cesar za škofa tržaške in kopske škofije.

Tako so se spolnile proroške besede njegovega očeta, ki je čuvši, kako vrlo da se vede njegov sin v Ljubljani, večkrat Vačanom pravil: Čakajte, moj Matevž bo še jedenkrat škof.

Ali predno Vam natančneje razložim njegovo dobrodelno delovanje, naj Vam v pojasnilo njegovih lepih lastnosti omenim njegove posebne ljubezni do starišev. Silno rad jih je imel, podpiral jih in po-

gostoma obiskoval na Vačah. Ko mu je mati umrla (1819. ali 1820. leta), vzame očeta k sebi in ko so ga leta 1827. odmenili za škofa v Tarnov v Galiciji, odklonil je to čast zlasti z ozirom na svojega očeta, ker je rekel, pri sebi imam svojega, čez 70 let starega očeta, v tej starosti ga ne morem izročiti tujim rokam, pa tudi seboj si ga ne upam vzeti — takrat še ni bilo železnic — zakaj ko bi mi vsled take dolge poti omagal, bilo bi moje največje veselje na svetu uničeno. In kako lepo je imel on svojega očeta. Pri jedni mizi sta jedla in s ponosom je pokazoval on svojim gostom svojega kmetškega očeta. Skupaj sta ostala, da je Bog očeta k sebi poklical 94 let starega. Tako vestno je on spolnjeval 4. zapoved božjo in bodemo li se čudili, da je tudi Bog njemu dal, kar obeta dobrim otrokom tukaj na zemlji?

Ne bom Vam na široko razlagal, kako vestno in natančno je opravljal on svoje škofovske dolžnosti, kako je skrbel za pouk svoje podložne duhovščine, kako je ubožnejšim sam knjige kupoval, kako jim je skušal slabe prihodke zboljšati, pa kako jim je tudi toplo priporočal, naj ljudstvo marljivo učé verskih resnic, zraven pa tudi branja in pisanja. Kolika ljubezen ga je sploh navdajala do bližnjega, kako je želel pomagati ubogim, kako povzdigniti omiko in napredek tistim krajem, na katere ga je vezalo rojstvo, ali služba, temu je najboljši dokaz njegova oporoka ali testament, zakaj izimši mala volila za njegove služabnike, zapustil je vse drugo premoženje za dobrodelne namene tem krajem. Tako je zapustil ubožnemu zakladu vaške fare 14.000 gl., za ustanove dijakom ali šolarjem 12.000 gl. in sicer 4000 gl. za Kranjsko in 8000 gl. za Trst in Istro, potem 10.000 gl. za izdajo dobrih knjig in to 6000 za duhovnike in 4000 gl. za ljudstvo tudi v slovanskem jeziku. Za vesoljnega dediča pa je postavil posebni zavod, ki se je imel osnovati za uboge njegove škofije.

Posebno rad se je spominjal svojih Vačanov, katerim je mnogo pomagal, ko se je zidala nova cerkev in je tudi v oporoki za cerkev zapustil še 1500 gl. Pa tudi pri dijaških ustanovah za Kranjsko in pri podporah iz ubožnega zaklada imajo Vačani prednost. Tako je zapustil on svoje precej veliko premoženje zgolj za človekoljubne namene.

(Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. julija.

Notranje dežele.

Češko-nemška sprava. V notranji avstrijski politiki je češko-nemška sprava najvažnejše vprašanje, s katerim se bavijo listi vseh strank. Kakor znano, so Mladočehi odločni nasprotniki tej spravi. Na shodih, katere prirejajo po svojih volilnih okrajih, dosledno naglašajo, da bi Nemci radi gospodarili na Češkem, in ostro grajajo postopanje Staročehov. Težko je nam, ki zasledujemo to gibanje le kot oddaljeni opazovalci, presoditi, na kateri strani je več

towskim in Mihaelom Korybutom Wiszniowieczkym kralj „narodove ljubezni“, junaški Tadej Koseziuszko, Leonida Poljske.

Minole slavnostne dni otvorile so se zopet te podzemeljske katakombe, da vsprejmó novega stanovnika, kralja poljskih pesnikov, Adama Mickiewicza, kojemu je sam nemški pesnik Goethe nekoč v priznanje svojega čislanja in spoštovanja poklonil — zlato pero!

Zastopan pa je bil pri narodni slavnosti v Krakovem ves poljski narod in vse slovanske narodnosti: Čehi, Hrvati, Srbi, Slovenci (vsaj tako čitamo v poljskih listih), Bolgari in Rusi, njim na čelu novinar Boborykin.

In ko so wawelski zvonovi pozdravljali krsto z Mickiewiczovimi telesnimi ostanki, izpregovoril je vrednik in pesnik Asnyk pomenljive in do srca segajoče besede baš pred pragom v podzemeljsko rakev:

„Ko je bilo vse izgubljeno, — poslal je Bog narodu duševnega vodnika in vojvodo, koji nas je in bode vodil. Narod naj pa ostane idejam svojim v ljubezni in slogi zvest do zadnjega vzdih!“

Narod slovenski spremljal je pa v tem trenutji v svojem srcu, v nepokaženem duhu velicega moža Mickiewicza na zasluženem mestu, in tiho na daljnem jugu slavil največjega veleduha bratskega nam naroda, koji je nevenljivo slavo stekel na literarnem torišču viteškemu poljskemu narodu. A. S.

resnice in nesebičnega rodoljubja. Gotovo pa je, kakor uvidevamo iz listov, da Mladočehi pretiravajo, ko staročehskim voditeljem očitajo, da popuščajo bistvene točke češkega programa, da zatajujejo in izdajejo svoj narod. Tega ne moremo verjeti o možéh, ki že dolga desetletja neustrašeni stojé na braniku za pravice svojega naroda. Taki možje ne morejo kar čez noč postati izdajalci domovine. Na drugi strani pa moramo pač priznati, da so bili Staročehi pri obravnavah o spravi preveč prijenjivi; vsled tega staročehski listi pišejo odločneje, češ: „Huc usque et non plus ultra!“ Do skrajne mogoče meje so odjenjali staročehski zastopniki, da bi se uresničila tako potrebna sprava; toda ta meja ostani trdna in nepremična. To so pokazali tudi z izvolitvijo nemškega zastopnika mesta Prage v deželnem šolskem svetu. Ponujali so Nemcem poleg Heinricha tudi profesorja Ludvika, ki skrajnim Nemcem ne bi delal skaze. Toda Nemci so ga odklonili, ne da bi imenovali pravega moža, ki bi jim bil všeč. Čehi so postopali po načelu rimskega prava: „Qui jure suo utitur, neminem laedit“. In zato sedaj tolik hrup v nemškem taboru. „N. Fr. Presse“ vse sile kliče na pomoč proti Čehom ter naravnost pové, da vlada ni pričela obravnav zaradi sprave med Čehi in Nemci, temveč da bi pomirila Nemce. S tem je tudi odkrito ozadje, kjer so uvrščene nemške želje. Prva je, da vlada odstopi in seveda pride na krmilo nemško-liberalna stranka; druga zahteva je, da vlada prekliče jezikovno naredbo in proglasi nemščino kot državni jezik. Potem je naravno, da Nemci v vsakem imenovanju iščejo izgovore, in da sprava bržčas ne bode postala kri in meso.

Vnanje države.

Srbija. Iz Belega Grada se poroča 14. t. m.: Danes so bili imenovani generalni konzul v Budimpešti Stoné za diplomatskega zastopnika v Sofiji, generalni konzul v Solunu Christinić za Budimpešto, ministerski tajnik Ljotić za Solun, konečno prejšnji gerent diplomatskega zastopništva v Sofiji Petković za tajnika poslanstvu v Peterburgu. Nadalje se poroča, da so dobili nekateri bivši naprednjaški diplomatje in ministri pisma, v katerih se jim preti s smrtjo, ako ne pretrgajo vezi do kralja Milana. — Kakor je videti, ni Milan preveč priljubljena oseba v Belem Gradu.

Rim in Črna Gora. Iz Rima se poroča 14. t. m. listom: Kakor zagotavljajo vatikanski krogi, izvršilo se je sporazumenje med sv. stolom in črnogorsko vlado z ozirom na uporabo katoliških obrednih knjig. Znano je namreč, da je bil dovolil sv. stol v črnogorski katoliški škofiji službo božjo v slovanskem jeziku. V ta namen je bila tiskana mašna knjiga v cirilici. Ker se pa tudi razkolniki poslužujejo te pisave, bal se je antivarski nadškof, da ne bi to slabo vplivalo na njegove vernike. Prosil je torej sv. stol, naj dovoli katoliške cerkvene knjige v glagolici; sv. stol je ugodil želji.

Francija. Kakor se je že večkrat omenjalo, kažejo Francozi vedno večjo naklonjenost in prijateljstvo do Rusov. Pri vsaki priložnosti dajejo izraz tem svojim čutom. Ruski vojni general, Vanovski, je šel na Francosko zdraviti se v neke toplice. Ko se je pokazal zvečer v gledališči, zaigrala je godba rusko narodno himno in vse občinstvo je vstalo s svojih sedežev; ter pokazalo s tem svoje spoštovanje do ruskega generala.

Italija. Senat je vendar potrdil postavni načrt o pobožnih ustanovah, kakor je bila zbornica sklenila. Na to se je posvetoval o postavnem načrtu za osnovo zavoda zemljišnega kredita. — Italijanska armada bo imela letošnje vaje na veliki ravnini med Milanom in Verono. Vaje se pričnó 15. in bodo trajale do 22. avgusta.

Nemčija. Znano je, kako majhno važnost pripisuje knez Bismarck helgolandskemu otoku za Nemčijo. Drugi politiki pa pobijajo njegovo mnenje ter pravijo: „Ako je Helgoland v nemških rokah, potem ni več treba postaviti ob Severnem morji pazečega kora, kakor so ga morali 1870. l. Tudi ni treba več ovirati brodarstva s prekopi. Nemške torpedo-ladije leže lahko mirno pri otoku in napadejo sovražnika, kakor hitro bi hotel stopiti na suho. Konečno pride otok v roke one oblasti, ki zapoveduje čez morje; ako ga pa utrdijo, zdrži lahko dvanajst mesecev in Nemčija ima sto tisoč vojakov več na razpolaganje. Vojna med Anglijo in Nemčijo je skoro nemogoča, a na vzhodu je druga država, s katero pride lahko do vojne. V tem slučaju bi bil za Nemčijo helgolandski otok velike važnosti.“ To važnost pripisuje imenovanemu ozemlju tudi admiral Werner, vendar pa opomni, da je bolj mogoča vojna med Nemčijo in Francijo, kakor med Nemčijo in Rusijo.

Anglija. V spodnji zbornici je omenil Fergusson, da se je z dovoljenjem ereerumskega škofa vršila preiskava armenske cerkve, v kateri je bajé bilo shranjeno orožje. Nad tem razkačeni, napali so škofa in streljali na one, ki so hoteli poseči vmes, da bi mir naredili. V tem boju je bilo mrtvih dvajset oseb, ranjenih je pa bilo dve-do tristo. Guverner je naredil zopet mir. Zastopniki ruske, francoske in angleške države so opozorili turško vlado na ta dogodek.

Turčija. Kakor poročajo iz Carijgrada, izrazil je Nelidov v zadnjem pogovoru s pašo Kia-

bogato okrašena in nima toliko umetelskih spomin-kov, nego wawelska stolna cerkev. Ni ga bilo kralja na prestolu poljskem, ni živel v Poljski odličenjak, da bi vsaj s kakim darom ne bil prispel v njeno okrašenje. Umeščeni so tu spomeniki kraljev: Kazimira Velikega, Zigmunda I., Kazimira Jagellonczyka, Vladislava Jagella, Lokietka, in spomenik slavnega propovednika Petra Skarpe; a vsi so prava umeteljska dela. Najkrasnejši spomenik med njimi je sarkofag Kazimira Jagellonczyka, mojstersko delo slavnega Vita Stwosza.

Tik Potockyjeve kapelice skozi bronaste duri vede Vas cerkveni sluga z bakljo v roki v rakve poljskih kraljev. Po kamenenih stopnicah stopate v globino, iz koje Vam naproti veje hladni vzduh podzemeljskih raket.

Kak pogled je tu in koliko spominov vzbuja iz minulosti Poljske.

Rakve poljskih kraljev sestavajo iz petero raket ali kript. V teh leži štiriindvajset velikih, bogato okrašenih sarkofagov, in v njih po lesku in po pozemeljski oblasti se odlikujoči kralji in kraljice spé tu večno spanje.

Poleg kraljev, koji so bili narodnemu duhu povsem udani, nahajajo se pa tudi tu rakve onih, koji so poljski narod s tujino okuževali, cele tolpe tujcev v deželo vabili, ki so potem na njih glave vsipali žareče oglje.

Tik kraljev počivajo tu mej knezom Jos. Ponia-

milom obžalovanje ruske vlade, da se godé taki nemiri v Ecerumu. Opomnil je nadalje, da je armensko ljudstvo jako razburjeno in da utegnejo tamošnje razmere imeti prav neugodne posledice za obe vladi.

Izvirni dopisi.

Iz Dobrlevasi, 13. julija. Nimam zdaj sicer prilike čitati cenjenega „Slovenca“, pa zdi se mi, da morem skoraj zagotovo reči, da ni dobil odtod še nobenega dopisa v novejšem času.

Torej prejmi, dragi „Slovenec“, blagohotno te vrstice, to pot iz moje tužne domovine korotanske. Naznanjati hočem namreč kranjskim sosedom, da bivajo tudi tokraj Karavank vrli Slovenci, ki se niso dali še povsem pohoditi od prešernega Nemca, ki hoče tako samovlastno gospodovati po naši dragi domovini. To so zopet na novo dokazali na večer pred godom sv. Cirila in Metoda, ko so po mnogih krajih zanetili toliko kresov. Dvomim, če jih je bilo kje na Kranjskem toliko, kakor že samo v naši ziljski ter tukaj v podjurski dolini. Opazovaje jih do najstih nisem se mogla dovolj načuditi, posebno onim na visokem Obirju in Peci, kjer so plapolali tako krasno, kakor da bi hoteli vse druge prekositi. Od mnogih krajev razlegalo se je tudi pokanje topičev. Tako so torej koroški Slovenci zopet očitno pokazali:

„Da smo tudi mi Slovani,
Da slovensk je Korotan,
Narod naš dokaze hrani,
Jezik naš in duh i stán.“

Došel je sém 7. t. m. visokorodni gospod deželni predsednik. Bil je slovesno sprejet. Tukajšnji uradniki, g. župan ter požarna bramba šli so do Sinče vasi naproti. Pripeljal se je sém ob 9. uri dopoldne med pokanjem topičev. Izstopil je pri slavoloku, ki je bil postavljen čez cesto pri vhodu v vas. Počastil je s svojim pohodom tukajšnje štiri-razredno šolo. Poglavitni namen, da o tem poročam, je, da se je tudi tukaj izrazil, naj se na slovenščino bolj ozir jemi, ker drugače se tudi nemško ne morejo dobro naučiti. To je pač res, da se na tukajšnji šoli veliko premalo v slovenščini podučuje, kajti v drugem razredu je učitelj trd Nemeč, torej si moremo misliti, kakšen napredek more v slovenskem jeziku biti. In tako je sploh po Koroškem. Sv. apostola Slovanov, ki sta nam prižgala luč svete vere, sprosita, da nam tudi gledé naših narodnih pravic eukrat zasveti zarija boljše bodočnosti!

— a —

Iz Zagorja ob Savi, 14. julija. Ako se tujec vozi mimo postaje Zagorje, pač ne bode mislil, da se tukaj do ednajst tisoč pridnih rok giblje. Ne vidi družega, kakor skalovje in daleč gori sv. Planino. Ako pa v Zagorji izstopiš, bodeš se kmalu o resnici prepričal. Ko greš od ozkih skalnatih vrat dalje, odpre se ti razgled po dolini, ki se zdej razširja. Oko se ti précej uprè v cerkev, ki četrť ure oddaljena na prijaznem gričku proti nebu kipi. Dva stolpa, visoko zidovje ti misel vzbudi, da to mora biti kaj krasnega. Podvizaš korake, da prej svoji radovednosti ustrežeš. Cerkev je res veličastna. Zidana je v romanskem slogu in je posvečena svetima apostoloma Petru in Pavlu. Na štirih zidanih stebrih sloni ves obok. Krasen je véliki oltar iz marmeljna. V slikah občuduješ umetnika Wolfa. Iz oči tudi ne spustiš lestenca, na katerem se priže 60 sveč; darovali so ga tukajšnji steklarji. Da je pri tako veliki stavbi potreba zmiraj popravila, je umevno. Lansko leto so troje vrste delavci imeli pri njej opravila. Zidarji so preložili tlak; tesarji so popravljali na podstrešju; kleparji pa so streho na novo pokrili s patentiranim cinkom. Zadnje delo je imel v rokah g. Anton Belec iz St. Vida nad Ljubljano. Čakali smo z oceno, da nas skušnja pouči. Reči moramo sedaj, da delo hvale mojstra. Streha je posebno važen del vsake stavbe; najmanjša luknjica že zadostuje, da se v kratkem premoči zidovje. Letošnja spomlad je bila deževna, pa streha je skušnja izvrstno prestala. Večkrat smo pogledavali pod streho, pa nikjer najmanjše mokrote nismo zapazili. Pa tudi ni čuda, da se mojstru delo vselej tako izvrstno sponese. Veščak je v tej stroki rokodelstva; razumnost in bogata skušnja mu vodita delo. Poleg tega ima tudi pridne delavce, katere vedno sam pri delu nadzoruje. V pohvalo njegovih delavcev bodi še to pristavljeno, da so tudi poštenega in lepega vedenja. Mnogi podjetniki imajo pomočnike, ki vsake nerodnosti uganjajo zlasti ob nedeljah in praznikih, ko so brez dela. Vse drugače ima pa gosp. Belec svoje

delavce navajene: Ob nedeljah v cerkev, potem pa domov. Doma prebirajo dobre knjige. Nikdar ni bilo o njih kaj nerodnega slišati. Pri izvrstnem delu pa g. mojster tudi v ceni ni previsok, ker ne gleda na časen dobiček. Ker je imenovani gospod poleg izvrstnega mojstra tudi še veren katoličan in vnet rodoljub, zato ga iskreno priporočamo vsem cerkvenim predstojništvom in drugim, ki taka dela oddajejo.

Dnevne novice.

(Odbor katoliškega političnega društva) v Ljubljani je mej drugim v zadnji seji sprejel 44 novih udov ter določil, da se četrti društveni shod vrši v Smledniku v nedeljo, 27. t. m. Prečastiti gosp. državni in deželni poslanec kanonik Klun bo de poročal o delovanji državnega zbora; deželni poslanec in odbornik g. Oton Detela o delovanji deželnega zbora. — Društveni odbor vabi tem potom ude in prijatelje društva, v zlasti v Smledniku in okolici, da se vdeležé v obilnem številu. Pričetek ob 4. uri popoldne.

(Premembe v ljubljanski škofiji.) Častiti gosp. Anton Verbaj, ekspozit v Šentpetru na Notranjskem, je dobil župnijo Kamnogorico; čast. gospod Gašper Vilman, župnik na Selih pri Žužemberku, župnijo Kolovrat; čast. gosp. Josip Borštinar, duhovni pomočnik v Škocijanu, župnijo Šentpeter na Dolenjskem; čast. g. Frančišek Waldecker, župnik v Boštajnu, in čast. gosp. Feliks Knific, beneficijar v Vipavi, sta umirovljena.

(Umrl) je včeraj po dolgej bolezni tukajšnji urar, gosp. Josip Geba, v 36. letu svoje starosti. Bil je vedno odločen narodnjak. Pogreb bo de jutri popoldne ob 6. uri. Naj v miru počiva!

(Poskušen samomor.) Včeraj smo poročali, da je iz 2. nadstropja g. Benedikta hiše skočil v Ljubljano neki učiteljski pripravnik. Naš poročevalec je dostavil, da so bili baje slabi redi povod poskušemu samomoru. To zadnje pa ni resnično, zakaj od kompetentne strani se nam naznauja, da je dotičnik imel primeroma jako dobro spričevalo, in sicer v nravnosti najboljši red, v pridnosti povoljno, v posameznih predmetih povprek dobre rede in nobene dvojke. Vzroki, da se je šel hladit v Ljubljano, so drugi.

(Na ljubljanski višji realki) je poučevalo letos 19 profesorjev in pomožnih učiteljev. Učencev je bilo na koncu leta 347, in sicer s Kranjskega 248, s Štajerskega 28, s Primorskega 18, s Koroškega 8, iz Dalmacije 5 itd.; po narodnosti je bilo 169 Nemcev, 155 Slovencev, 3 Hrvatje, 2 Čeha, 18 Italijanov; po veroizpovedanju 323 katolikov rimskega obreda, 1 katolik grškega obreda, 15 protestantov in 6 židov. Prav dobre rede je dobilo 24 učencev, dobre 242, slabe in nezadostne 37, izkušnje bode ponavljalo 43 učencev. — Gosp. prof. Knapitsch je v letnem izveštju objavil daljšo razpravo z naslovom: „Die Einwirkung des Wassers auf Blei im allgemeinen und insbesondere die des Wassers der städtischen Wasserleitung in Laibach“.

(Na I. mestni petrazredni deški ljudski šoli) v Ljubljani je letos poučevalo s katehetom 9 učiteljev; šolo je obiskavalo 432, pripravljalnico za obrtno šolo 98 učencev. Za višji razred je sposobnih 346, nesposobnih 82, neizprašani so ostali 4. Prihodnje šolsko leto se prične 16. in 17. septembra z vpisavanjem, dné 18. septembra s sv. mašo in dné 19. septembra z rednim poukom.

(Na II. mestni petrazredni deški ljudski šoli) v Ljubljani je letos poučevalo 11 učiteljev; učencev je bilo 571, na pripravljalnici za obrtno šolo 108. Za višji razred je sposobnih 395, nesposobnih 169, neizprašanih 7.

(Na novomeški štiri-razredni deški ljudski šoli) je letos poučevalo 6 učiteljev oo. frančiškanov. Učencev je bilo 197, od katerih se je učilo prav dobro 40, dobro 124, nezadostno 33. Prihodnje šolsko leto se prične z vpisavanjem dne 16. in 17. sept.

(Glas iz-med občinstva) Poroča se nam: „Jeden tukajšnjih trafikantov je poslal pred nekimi dnevi svojo služkinjo v tukajšnje glavno trafiko po smodke in tobak. Ko služkinja vroči gospici knjižico, v kateri so bile slovenski napisane vrste smodk in tobaka, razsrjena izbrise omenjena gospica v knjižici besedo „zavitek“, nadomesti jo z besedo „packeln“ in vsklikne: „Das ist eine dumme Slovenenheit.“ (!) Tega slučaja ne bi objavili, ko ne bi večkrat čuli o enaki smeli oholosti. V Ljubljani vendar smemo govoriti in kupavati v svojem jeziku. Nemški gospódi pa priporočamo več takta“.

(Dominikanec p. Anselmi) z Dunaja, o katerem smo že poročali, da je bil izpreviden s svetstvi za umirajoče, je na Dobrni, kakor se nam piše, dné 15. t. m. ob 1. uri popoldne umrl. Pater Avguštin, prijor v Gradcu, in pa frater Lavrencij, ki sta bila pri bolniške postelji, občudujeta potrpežljivost bolnikovo, ter pravita, da še nista videla človeka, ki bi se tako mirno in ljubeznjivo poslavljaj od sveta, kakor imenovani provincijal. Sedanji pokojnik je, kakor smo že naznanili, dné 28. marcija letos dopolnil šestdeseto leto svoje dóbe. Njegov oče še živi v Italiji in je doktor zdravilstva. Pater Anselmi je opravljaj službo provincijala zadnjih šest let in je v tem času ustanovil šest novih samostanov, med njimi jeden na Štajerskem, in sicer ženski v Gleisdorfu. Bolehal je od minole jeseni. Pred štirimi tedni so ga zdravniki poslali na Dobrno. Prišedši se je nekolikokrat še kopal, obhodil razne točke po okolici. Nekega dné mu je v drevoredu nastalo slabo, moral je v posteljo, katere pa ni več zapustil. Želel je počivati poleg svojega dobrega prijatelja, o. Hijacinta Schönbergerja, vsled tega bodo njegove telesne ostanke prepeljali v Gradec. Svetila blagej duši véčna luč!

(Sneg.) Na Gorenjem Štajerskem, Solnograškem in Tirolskem je v noči na 13. dan t. m. zapal po planinah precej visok sneg. V nekaterih krajih je v nedeljo snežilo celó dopoldné, kakor o Božiču. Živina na planinah je obžalovanja vredna.

(Z Dobrne) dné 15. t. m. se nam javlja: Včeraj zjutraj je toplomer kazal 12° R. Dalje: Z Murskega pulja je nekdo dobil pismo, ki med ostalim pravi: „Pšenico smo doželi v petek, blago je povprek srednje.“ Na Dobrni pa bomo pšenico še le tekoči teden žeti začeli.

Raznoterosti.

— Sneg v mesecu juliju. V začetku tega meseca je zapadel sneg šotlandsko gorovje, da je imelo pobelene glave, kakor v mesecu decembru. Sevda se je začela ta nenavadna prikazen kmalu zgubljati, in tamošnje reke so tako narasle, da se je bati najhujših povodenj.

— Češplje v Bosni in Srbiji. Kakor se poroča, bode tega ovočja v Srbiji le malo, v Bosni pa prav nič. V posavinski dolini niso drevesa le brez sadeža, marveč večinoma še brez listja.

— V zraku prepotovala Evropa. Znana pariška zrakoplovca Jovis in Mallet nameravata zanimivo popotovanje v balonu „Figaro“. Zrakoplovca se bosta vzdignila v kakem vzhodnem francoskem mestu in se spustila na zemljo kje v Avstriji, Rusiji ali Švediji. Ker utegneta pluti tudi čez Črno ali Severno morje, vzela bosta seboj tudi pomorsko pripravo, da se jima ne pripeti kaka nesreča na morji.

— Pestalozzijev spomenik. V Iverdonu se je vršilo odkritje Pestalozzijevega spomenika. Spomenik je bajé pravo umetniško delo. Soha predstavlja vélikega pedagoga z dvema otrokoma. Deček ima knjigo v rokah in gleda zaupljivo in navdušeno Pestalozzija v obraz, dočim se ga drži deklica z največjim zaupanjem na obličji. Pestalozzijeva leva roka počiva na dečkovih ramah, desnico pa dviga kvišku, kakor bi učil. Ljubezen govori iz obraza vélikega človeko- in detoljuba.

— Sol-zdravilo. Soli je človeku baš tako neobhodno potreba, kakor luči in zraka. Ni pa znano vsakemu, da ima sol v sebi tudi zdravilno moč. Koliko je ljudij, ki ima solnico le za namizni lišp, dočim so jim vse jedi premalo „sladke“. Sol pospešuje z neverojetnim vspehom prebavanje, zabranja glavobol in kré v želodeu. Zdravnik Hamel trdi celó, da je sol najboljši pripomoček proti koleri. Jedi naj se močno solé in večkrat na dan naj se zavzije nekaj zrníc soli, in vspeh je gotov.

— Zgodovina zvoná. Nedavno je vliła zvonarna v Štetinu zvon, ki ima prav čudno zgodovino. Gojenci nekega zavoda so našli pred desetimi leti na sprehodu posebno poln pšeničen klas, katerega so namenili v blag namen. Zrna so vsejali in jeseni klasje poželi. To se je ponavljalo deset let. Preteklo leto je dala žetev 300 mark denarja. S tem denarjem so dali vliči zgoraj omenjeni zvon. Namenjen je za misijonsko hišo v južni Afriki.

— Glavni dobitek. V Aradu je dobil tamošnji krojaški pomagač Maks Klein glavni dobitek dunajskih srečk, ki znaša 100.000 gl. Klein je bil pomagač pri krojaškem mojstru Martinu Lakotosu, ki je bil kupil omenjeno srečko vkupe s pomagačem. En dan pred zrebanjem pa je prodal Lakotos svojo polovico pomagaču Kleinu. Ta je pa dobil čez 24 ur poročilo, da je zadel glavni dobitek 100.000 gl. Da se je Lakotos praskal za ušesi, je gotovo.

— Kitajske naselbine. Kakor se poroča iz Mehike, kupil je eden najbogatejših Kitajcev v San Francisku, Wag Yin Wan, na zemeljski ožini Tehuantepec 1.000.000 akrov, kjer hoče naseliti Kitajce, ki se bodo pečali s poljedelstvom.

— Verski čút najslavnejšega potovalca. V predgovoru najnovejši svoji knjigi, koja

je tiskana v 10. jezicah in 16.000 izvodih, v knjigi: „V najtemnejši Afriki“ piše Stanley nastopno o svoji ekspediciji: „Ko sem v najtemnejši uri moral priznati, da brez božje pomoči nisem nič, prisel sem v gozdni samotah, da bodem pomoč Njegovo priznaval tudi pred ljudmi. Smrtna tišina nastala je krog mene; bila je polnoč. V sled bolezn bil sem oslabil, zmučen od skrbij za svoje bele in črne sodruga, kojih usoda je bila meni zagonetka. V tej telesni in duševni stiski prosil sem Boga, naj mi ohrani moj ljud. 51 mož, vrhu tega dečkov in žen, bilo je vsled utrujenosti in bolezn tako uničenih, da bi bili gotovo poginili, ko ne bi bila za nekoliko ur prišla pomoč in hrana . . . Pogled na guile mrtvece navdajal me je s tako slabostjo, da sem skoro podlegel . . . Obupnost je vse omamila . . . Spati mi ni bilo možno . . . Ne čudite se, da se je prirojena trdovratnost mojega srca udala, in da sem svojo zadevo znova izročil Temu, koji nam je jedini mogel pomagati! Prihodnje jutro so bili vsi pogrešani nepoškodovani, zdravi in močni . . . Spominjajoč se mnogih krutih dogodjajev in premišljanj, kako čudno smo bili oteti gotove pogube, koja nam je često pretila na raznem potikanju po temnih pragozdih, rešitve naše pač ne moremo inače zahvaliti, nego milostivi previdnosti, koja nam je za neki gotov svoj namen ohranila življenje. Vse armade in evropsko orožje ne bili bi nam mogli pomagati v oni grozni krajini med rekama Dui in Ihuru, pozabljeni in pokopani ostali bi bili na veke pod grudo nepristopnih pustinj . . . Cesar sem imel povedati občinstvu, to sem storil; toda še mnogo je stvari, koje bi cinikom in sprostitim nevernikom ne smel povedati. Pišem za vas, prijatelje vaše in za vse one, koji se zanimljejo za to, kar se tiče človeštva. Načelo moje je bilo in ostane vselej govoriti in delati odkrito“.

— Čudodelen zdravnik. Pariški listi poročajo o nekem čudovitem zdravniku, osemnajstletnem kmetskem mladeniči, ki se je prikazal na otoku Oléron. Na stotine ljudi vré dan na dan k njemu pomoči iskat vsakovrstnim boleznim. Ta čudak pa ne rabi ni zdravil ni kakih maž, temveč le roke poklada na bolnike in ti ozdravevajo. Za svojo pomoč pa ne zahteva nikakega plačila, marveč jemlje le proste darove. Montaut — tako se piše omenjeni zdravnik — služil je do najnovejšega časa pri neki družini, pri kateri ima še zdaj stanovanje. On trdi, da je videl že v svojem 12. letu prikazen, katera mu je velela, naj se pripravi na visok poklic, zdaj je še preslaboten. Pred nekaj meseci je imel zopet to prikazen in „na povelje previdnosti“ je začel zdraviti bolne ljudi. Četudi ni imel Montaut ni časa ni priložnosti, da bi bil študiral medicino, vendar se kaže z njegovega govorjenja, da je bral vže o magnetizmu in hipnotizmu.

— Na grmadi sežgani. Iz Aumenije se poroča listom o groznih zločinih v vasi Alakilese. Turška žendarms sta tamošnje kmete, ki niso mogli plačati davkov, postavila sredi vasi na grmado ter jih žive sežgala, četudi se je pritožil siraški patriarb. Imenovanima divjakoma se ni še nič zgodilo.

Telegrami.

Celovec, 16. julija. V Črni so po hudi borbi Slovenci sijajno zmagali, v Tinjah in Šmarjeti pa propali. Nasprotna agitacija bila je na vsej črti strastna.

Dunaj, 16. julija. Državno sodišče je v pritožbi proti razpuščenju „nemškega društva“ na Dunaju razsodilo, da se ni žalila postava. — Za provincijala kapucinskega reda v Avstriji je izvoljen P. Hanussek v Požunu.

Praga, 15. julija. Poslanec Heinrich je odložil svoj mandat za deželni šolski svet.

Rim, 15. julija. Sv. Oče se je peljal danes zjutraj v spremstvu dveh gardistov skozi prva vatikanska vrata v Via Vondamenta, kjer je

švicarska garda, in skozi druga vrata nazaj v Vatikan. Italijanska straža mu je izkazala vojaško čast. Nekaj delavcev je pokleknilo.

Rim, 16. julija. Današnji listi ne pripisujejo posebne važnosti vožnji sv. očeta, vendar je pomenljiv dogodek, ker se to od l. 1870. ni zgodilo.

Monakovo, 16. julija. Princ Alfonz se je včeraj na gradu Mentelburg pri Inomostu zaročil s princesinjo Lujizo, hčerjo vojvode Ferdinanda Alečonskega.

Valencija, 15. julija. Na deželi je za kolero zbolelo 36, v mestu 2 osebi.

London, 16. julija. Kolovodje nepokornega družega polka gardnih grenadirjev pridejo pred vojno sodišče.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v burk
		zrakomera v mm	topiometer po Celsiusu			
7. u. jut.		739.0	14.0	sl. vzh.	megla	
2. u. pop.		737.4	24.6	sl. svzh.	jasno	0.00
9. u. zveč.		737.4	20.4	"	"	"
Srednja temperatura 18.3° za 0.7° nad normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

16. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gl.	40	kr.
Srebrna " 5 1/2 " 100 " 16%	89	"	40	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109	"	35	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	40	"
Akcije avstr.-ogerske banke	984	"	"	"
Kreditne akcije	304	"	"	"
London	116	"	75	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleonid.	9	"	25	"
Cesarski cekini	5	"	53	"
Nemške marke	57	"	07 1/2	"

Javna zahvala.

V akademickem letu 1889/90 blagovolili so še darovati „Podpiralni zalogi slovenskih vseučiliščnikov v Gradci“: Gosp. Josip Ivančič, c. kr. profesor v Gorici 10 gl.; g. dr. Fr. Jurtela, odvetnik in deželni poslanec v Ptuji 5 gl.; g. A. Klodič vitez Sabladolski, deželni šolski nadzornik v Trstu 5 gl.

Za te velikodušne darove izreka opravični odbor „Podpiralne zaloge slovenskih vseučiliščnikov v Gradci“ plemenitim dariteljem v imenu revnih in podpore vrednih vseučiliščnikov slovenskih najtoplejšo zahvalo.

V GRADCI, dué 14. julija 1890.

Dr. Gregorij Krek,

vseučilišni profesor in zastopnik akad. senata, predsednik in blagajnik.

Bogomil Krek,

cand. iur. tajnik.

Zahvala.

Vodstvo I. mestnega otroškega vrta šteje si v dolžnost, v svojem in v imenu otročičev tem potom izreči toplo zahvalo č. g. župniku M. Malenšku, preblagorodnemu g. vitezu Zittererju, preblagorodnim gospem Grassellijevi, Murnikovi i. dr., kateri so počastili s svojo navzočnostjo omenjeni vrtec o sklepu šolskega leta. Posebna zahvala tudi č. gosp. prof. T. Zupanu, kateri je že tretje leto blagovolil razveseliti nedolžno mladino z lepimi darili in gospej Tavčarijevi, katera je letos darovala v ta namen mična darila. Bog živi vse dobrotnike in prijatelje nedolžnih otročičev!

V Ljubljani, dne 16. julija 1890.

J. Lavrič,
vrtarica.

Učenec

se sprejme v prodajalnico mešanega blaga, ki je dovršil prvi ali drugi razred srednjih šol, je zdrav, pošten ter ima veselje do trgovine.

Čas pouka po dogovoru, merodajna je sposobnost. Stanovanje, hrano, perilo preskrbi učencu njegov gospodar. (3—1)

Pozivé se natančneje pri lastniku prodajalnice g. Ivanu Murnik-u v Kamniku.

Ana Rupnik,

izdelovalka umetnih cvetic,

sv. Petra cesta 13 v Ljubljani, sv. Petra cesta 13

se priporoča prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu za vsa v to stroko spadajoča naročila, katera izvršuje točno po primerni ceni. (4—4)

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se v ljudo podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kineškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstranc, kelihov, svetilnic, svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadoljilim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognju pozlatim in posrebrim. Na blagovoljna vprašanja rado-voljno odgovarjam. (52—29)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli šte. 17.

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Nov križev pot
iz vlitega železa
je radi preselive za jako nizko ceno
na prodaj.
Isti je izložen na ogled v skladišču gosp.
L. Pirkerja, spediterja v Ljubljani. (1)

Srečke dunajske razstave à 1 gl.

Vsaka srečka za 2 oboje srečkanje veljavna.

Kazalo sreček obojega srečkanja. (23)

Prvo srečkanje 14. avgusta 1890. Drugo srečkanje 15. oktobra 1890.

1 dobitok 50.000 gl. vrednosti 1 dobitok 50.000 gl. vrednosti

1	5000	"	"	1	5000	"	"
1	2000	"	"	1	2000	"	"
1	1000	"	"	1	1000	"	"
5	500	"	"	5	500	"	"
5	200	"	"	5	200	"	"
10	100	"	"	10	100	"	"
50	50	"	"	20	50	"	"
50	20	"	"	50	20	"	"
200	10	razstavnih srečk	"	200	10	"	"
2000	5	"	"	2000	5	"	"

Srečke po 1 gl. dobivajo se pri C. C. Mayer-ju v Ljubljani

OLJNATE BARVE

kositarskih pušicah po pol in jeden kilo
priporoča najceneje

ADOLF HAUPTMANN,

tovarna oljnatih barv, laka in firneža (49)

semeniško poslopje 6 LJUBLJANA semeniško poslopje 6.